I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

ODPORÚČANIA

RADA

ODPORÚČANIE RADY

z 28. júna 2011,

o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky

(Text s významom pre EHP)

(2011/C 191/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 165 a 166,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Pojem predčasné ukončenie školskej dochádzky sa používa v súvislosti s osobami, ktoré ukončia vzdelávanie a odbornú prípravu po dosiahnutí nižšieho sekundárneho vzdelania alebo skôr a ktoré už vo vzdelávaní a odbornej príprave nepokračujú.

(2) Zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky je nevyhnutné na dosiahnutie mnohých kľúčových cieľov v rámci stratégie Európa 2020. Zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky plní ciele zamerané na „inteligentný rast“ zlepšovaním úrovne vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ciele zamerané na „inkluzívny rast“ odstraňovaním jedného z najväčších rizikových faktorov nezamestnanosti, chudoby a sociálneho vylúčenia. Stratégia Európa 2020 preto zahŕňa hlavný cieľ, ktorý spočíva v znížení miery predčasného ukončovania školskej dochádzky zo 14,4 % v roku 2009 na menej ako 10 % do roku 2020. Členské štáty sa zaviazali stanoviť vnútroštátne ciele, pričom zohľadnia svoju východiskovú pozíciu a vnútroštátnu situáciu.

(3) V usmerneniach politiky zamestnanosti členských štátov obsiahnutých v rozhodnutí Rady 2010/70/EÚ [1] na vykonávanie stratégie Európa 2020 sa členské štáty vyzývajú, aby vyvinuli všetko úsilie potrebné na predchádzanie predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky.

(4) Hlavnou iniciatívou Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu sa stanovuje rámec činnosti na zabezpečenie sociálnej a územnej súdržnosti s osobitným dôrazom na prelomenie cyklu znevýhodnenia a zintenzívnenie preventívnej činnosti. Zaoberá sa hlavným cieľom stratégie Európa 2020, ktorým je vymaniť v nasledujúcich desiatich rokoch aspoň 20 miliónov ľudí z chudoby a sociálneho vylúčenia.

(5) Cieľom hlavnej iniciatívy Mládež v pohybe v rámci stratégie Európa 2020 je „zlepšiť výsledky a zvýšiť medzinárodnú atraktivitu vyšších vzdelávacích inštitúcií v Európe a celkovú kvalitu všetkých úrovní vzdelávania a odbornej prípravy v EÚ, ktoré by spájali vysokú kvalitu a princíp rovnosti, prostredníctvom zvýšenia mobility študentov a účastníkov vzdelávania, a prispieť k zlepšeniu situácie v oblasti zamestnávania mladých ľudí“.

(6) V záveroch Rady z 5. – 6. mája 2003 o referenčných úrovniach európskej priemernej výkonnosti v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy (referenčné hodnoty) sa uvádza, že podiel osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou by mal byť do roku 2010 menší ako 10 %, pričom sa v nich vymedzuje pojem osoba s predčasne ukončenou školskou dochádzkou ako osoba vo veku 18 až 24 rokov, ktorá má iba nižšie sekundárne alebo ešte nižšie vzdelanie a ktorá už nie je v procese vzdelávania ani odbornej prípravy. Táto referenčná hodnota sa nedosiahla. V súčasnosti končí vzdelávanie a odbornú prípravu pred dokončením vyššieho sekundárneho vzdelávania jeden mladý človek zo siedmich.

[1] Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 46.

(7) V uznesení Rady z 15. novembra 2007 o „nových zručnostiach pre nové pracovné miesta“ [1] sa zdôraznila potreba zvyšovať celkovú úroveň zručností a uprednostňovať vzdelávanie a odbornú prípravu osôb, u ktorých existuje riziko hospodárskeho a sociálneho vylúčenia, najmä osôb, ktoré predčasne ukončujú školskú dochádzku. Zdôraznila sa v ňom potreba poskytovať uchádzačom o zamestnanie poradenstvo pri voľbe povolania a osobné plány odbornej prípravy a vypracovať metódy uznávania výsledkov vzdelávania dosiahnutých prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia.

(8) V záveroch Rady z 22. mája 2008 o vzdelávaní dospelých sa uznáva úloha vzdelávania dospelých pri riešení problému predčasného ukončovania školskej dochádzky prostredníctvom poskytovania tzv. druhej šance tým, ktorí dosiahli dospelosť bez kvalifikácie, pričom dôraz sa kladie najmä na základné zručnosti, zručnosti v oblasti informačných technológií a výučbu jazykov.

(9) Rada sa vo svojich záveroch z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave („ET 2020“) zhodla na tom, že do roku 2020 by sa podiel osôb, ktoré predčasne ukončujú vzdelávanie a odbornú prípravu, mal znížiť na úroveň nižšiu ako 10 %.

(10) V záveroch Rady z 26. novembra 2009 o vzdelávaní detí z migračného prostredia sa uvádza, že hoci veľa detí z migračného prostredia dosahuje vo vzdelávaní dobré výsledky, u študentov z migračného prostredia je vo všeobecnosti pravdepodobnejšie, že predčasne ukončia školskú dochádzku. U migrantov je priemerná miera predčasného ukončovania školskej dochádzky v Únii dvojnásobná v porovnaní so študentmi narodenými v danej krajine. Z dostupných faktov vyplýva, že u rómskeho obyvateľstva dochádza k predčasnému ukončeniu školskej dochádzky ešte častejšie.

(11) Rada sa vo svojich záveroch o sociálnom rozmere vzdelávania a odbornej prípravy z mája 2010 zhodla na tom, že úspešné predchádzanie predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky si vyžaduje rozvíjanie vedomostí o skupinách, ktorým hrozí predčasné ukončenie školskej dochádzky, na miestnej, regionálnej a národnej úrovni, a vytvorenie systémov na včasnú identifikáciu osôb, ktorým takéto riziko hrozí, a dospela k záveru, že by sa mali vykonávať komplexné a medzisektorové stratégie poskytujúce celý rad celoškolských a systematických politík so zameraním na rôzne faktory vedúce k predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky.

(12) Dôvody predčasného ukončenia školskej dochádzky sa medzi jednotlivými krajinami a aj v rámci regiónov veľmi líšia. Politiky na zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky sa musia prispôsobiť špecifickej situácii, v rámci danej oblasti, regiónu alebo krajiny; neexistuje jednotné riešenie pre všetky členské štáty.

(13) Napriek rozdielom medzi krajinami a regiónmi existujú vo všetkých členských štátoch presvedčivé dôkazy, že k tomuto javu dochádza častejšie u znevýhodnených a zraniteľných skupín. Medzi osobami, ktoré predčasne ukončujú vzdelávanie a odbornú prípravu, sú nadmerne zastúpení aj mladí ľudia so zvláštnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Predčasné ukončenie školskej dochádzky je dôsledkom sociálneho znevýhodnenia a zároveň spôsobuje, že pretrváva riziko sociálneho vylúčenia.

(14) Pri plnom dodržiavaní zásady subsidiarity môže Európsky rámec komplexných politík týkajúcich sa predčasného ukončovania školskej dochádzky členským štátom pomôcť pri preskúmavaní existujúcich politík, vypracúvaní ich národných programov reforiem v rámci stratégie Európa 2020 a pri vykonávaní stratégií s veľkým dosahom a dobrým pomerom nákladov a prínosov. Môže takisto poskytnúť základ na spoluprácu prostredníctvom otvorenej metódy koordinácie a zameranie na využívanie finančných nástrojov Únie.

(15) Reformy v oblasti vzdelávania si vyžadujú určitý čas, aby sa prejavil ich účinok. S cieľom dosiahnuť zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky v ďalšom desaťročí a splniť cieľ stratégie Európa 2020 je potrebné čo najskôr vykonávať komplexné a medzisektorové stratégie týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky,

TÝMTO ODPORÚČA, ABY ČLENSKÉ ŠTÁTY:

využili rámec stanovený v prílohe k tomuto odporúčaniu podľa situácie v jednotlivých krajinách s cieľom:

1. zistiť hlavné faktory vedúce k predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a monitorovať charakteristiky tohto javu na národnej, regionálnej a miestnej úrovni ako základ pre cielené a účinné politiky opierajúce sa o fakty;

2. zabezpečiť, aby sa do konca roka 2012 zaviedli komplexné stratégie týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, a zabezpečiť ich vykonávanie v súlade s vnútroštátnymi prioritami a vnútroštátnymi cieľmi stratégie Európa 2020. Komplexnými stratégiami sa rozumejú také stratégie, ktoré obsahujú preventívne opatrenia, intervenčné opatrenia a kompenzačné opatrenia zamerané na opätovné zapojenie ľudí, ktorí predčasne ukončili vzdelávanie;

3. zabezpečiť, aby tieto stratégie zahŕňali primerané opatrenia určené skupinám, ktorým vo zvýšenej miere hrozí riziko predčasného ukončenia školskej dochádzky v danom členskom štáte, ku ktorým patria deti zo sociálno-ekonomicky znevýhodneného prostredia, z prostredia migrantov alebo rómskeho prostredia alebo deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;

4. zabezpečiť, aby sa tieto stratégie komplexne zaoberali všeobecným vzdelávaním i odborným vzdelávaním a odbornou prípravou, ako aj výzvami, ktoré sú špecifické pre každú z uvedených oblastí;

5. začleniť opatrenia, ktorými sa podporuje zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky, do príslušných politík zameraných na deti a mladých ľudí a koordinovať činnosti medzi rôznymi politickými sektormi;

[1] Ú. v. EÚ C 290, 4.12.2007, s. 1.

6. zabezpečiť zapojenie všetkých príslušných zúčastnených strán do týchto opatrení a činností, aby sa pomohlo osobám, ktorým hrozí predčasné ukončenie školskej dochádzky, vrátane tých, ktorí ju už predčasne ukončili, a uznať pritom kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú učitelia, vedenie škôl a ostatní pedagogickí pracovníci.

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

1. v rámci „ET 2020“ prispela k snahám členských štátov monitorovaním vývoja na rôznych stupňoch vzdelávania v členských štátoch s cieľom identifikovať trendy;

2. podporila stratégie členských štátov prostredníctvom výmeny skúseností a osvedčených postupov a podporovala účinné partnerské učenie, vytváranie sietí a experimentovanie s inovačnými prístupmi medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o opatrenia zamerané na zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky a zlepšenie výsledkov vzdelávania detí zo skupín, ktorým hrozí predčasné ukončenie školskej dochádzky;

3. začlenila opatrenia, ktorými sa podporuje zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky, do všetkých príslušných činností Únie zameraných na deti a mladých dospelých;

4. podporovala rozvoj účinných politík proti predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky začatím porovnávacích štúdií a výskumu a nabádala na spoluprácu členských štátov v tejto oblasti;

5. v spolupráci s členskými štátmi a bez toho, aby boli dotknuté rokovania o budúcom finančnom rámci, zabezpečila, aby programy EÚ v oblasti celoživotného vzdelávania, mládeže a výskumu, ako aj európske štrukturálne fondy podporovali vykonávanie stratégií členských štátov týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky a prispievali k ich vykonávaniu;

6. pravidelne podávala správy o dosiahnutom pokroku, pokiaľ ide o cieľ stratégie Európa 2020 a vykonávanie stratégií členských štátov týkajúcich sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, prostredníctvom každoročného prieskumu rastu a v rámci mechanizmu podávania správ stanoveného v „ET 2020“.

V Luxemburgu 28. júna 2011

Za Radu

predseda

FAZEKAS S.

PRÍLOHA

RÁMEC KOMPLEXNÝCH POLITÍK NA ZNÍŽENIE PREDČASNÉHO UKONČOVANIA ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY

Stratégie týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky by mali vychádzať z analýzy podmienok, ktoré tento jav zapríčiňujú, a to na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, keďže za priemernými mierami sa skrývajú často veľké rozdiely medzi rôznymi regiónmi alebo krajinami. Osoby s predčasne ukončenou školskou dochádzkou tvoria rôznorodú skupinu a motivácia na predčasné ukončenie školskej dochádzky je individuálna a veľmi rozdielna. Dôležitými faktormi sú rodinné prostredie a širšie sociálno-ekonomické podmienky, ku ktorým napríklad patrí príťažlivosť trhu práce. Ich vplyv je podmienený štruktúrou systému vzdelávania a odbornej prípravy, dostupnými vzdelávacími príležitosťami a vzdelávacím prostredím. Dôležitú úlohu pri znižovaní predčasného ukončovania školskej dochádzky zohráva koordinácia politík, ktoré sa zaoberajú kvalitou života detí a mladých ľudí, sociálnym zabezpečením, zamestnanosťou mládeže a budúcimi vyhliadkami v oblasti kariéry.

1. Identifikácia hlavných faktorov a monitorovanie

Príčiny procesov predčasného ukončovania školskej dochádzky sú zložité a rozmanité, často sú však spojené so sociálno-ekonomickým znevýhodnením, prostredím s nízkou úrovňou vzdelania, odcudzením sa od procesu vzdelávania a odbornej prípravy alebo zlými výsledkami dosiahnutými v týchto oblastiach, faktormi príťažlivosti trhu práce a/alebo kombináciou sociálnych, emocionálnych a vzdelávacích problémov, ktoré u jednotlivcov vedú k riziku predčasného odchodu zo školy.

Je potrebné zohľadniť druh vzdelávania, na ktoré sa študenti prihlásili. V niektorých členských štátoch sa študenti, ktorí mali problémy v procese všeobecného vzdelávania, často presúvajú do procesu odborného vzdelávania a prípravy (VET). V takýchto prípadoch sa odborné školy musia vyrovnávať s osobitnou zodpovednosťou a výzvou, pokiaľ ide o zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky. Politiky opierajúce sa o fakty si vyžadujú, aby sa osobitná pozornosť venovala výsledkom oblasti vzdelávania alebo odbornej prípravy.

Rozvoj nákladovo efektívnych politík, ktoré sa opierajú o fakty, zameraných na boj proti predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky si vyžaduje zhromažďovanie a uchovávanie údajov o tomto jave. Mala by sa tým umožniť analýza na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Tieto údaje môžu obsahovať informácie o miere predčasného ukončovania školskej dochádzky, o prechodoch medzi úrovňami vzdelávania, miere začatia a dokončenia vyššieho sekundárneho vzdelávania, ako aj o zlej školskej dochádzke a záškoláctve.

— Zberom informácií by sa mala umožniť analýza hlavných dôvodov predčasného ukončovania školskej dochádzky v závislosti od rôznych skupín žiakov, škôl, druhov vzdelávacích inštitúcií a inštitúcií odbornej prípravy, obcí alebo regiónov.

— Kombinácia údajov o predčasnom ukončovaní školskej dochádzky a kontextuálnych údajov, ako sú sociálno-ekonomické informácie, môže pomôcť pri nasmerovaní opatrení a politík. Pri nasmerovaní opatrení a politík môže pomôcť aj zhromažďovanie a analyzovanie informácií o motivácii osôb, ktoré predčasne ukončujú školskú dochádzku, a o ich vyhliadkach na zamestnanie i v oblasti kariéry.

— Dôležitým základom zlepšovania stratégií a programov na zvýšenie vyhliadok žiakov na úspech v škole je hodnotenie účinnosti a efektívnosti existujúcich politických opatrení zameraných na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky.

2. Rámec politiky

Komplexné stratégie týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky zahŕňajú kombináciu politík, koordináciu medzi rôznymi oblasťami politík a začlenenie opatrení podporujúcich zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky do všetkých príslušných politík zameraných na deti a mladých ľudí. Okrem politík v oblasti vzdelávania, ktorými sa podporujú vysokokvalitné školské systémy, ide najmä o sociálnu politiku a podporné služby, politiky v oblasti zamestnanosti, mládeže, rodiny a integrácie. Rovnako dôležitá je horizontálna koordinácia medzi rôznymi aktérmi a vertikálna koordinácia prostredníctvom rôznych úrovní verejnej správy. Stratégie týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky by mali obsahovať prvky prevencie, intervencie a kompenzácie. Členské štáty by si mali zvoliť podrobné zložky svojich stratégií podľa svojich podmienok a situácie.

2.1. POLITIKY PREVENCIE sú zamerané na zníženie rizika predčasného ukončenia školskej dochádzky skôr, ako dôjde k problémom. Takýmito opatreniami sa prispieva k optimalizácii poskytovania vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom podporiť lepšie študijné výsledky a odstrániť prekážky, ktoré bránia úspechu vo vzdelávaní.

Cieľom týchto politík je včas vybudovať pevné základy na rozvíjanie potenciálu detí a na ich náležité začlenenie do škôl. Politiky prevencie by mohli obsahovať:

1. Poskytovanie vysokokvalitného vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve prospieva všetkým deťom a je dôležité najmä u detí zo znevýhodneného prostredia vrátane migrantov a Rómov. Posilňuje fyzickú pohodu, spoločenský a emocionálny rozvoj, jazykové a základné kognitívne zručnosti. Poskytovanie vzdelávania by malo byť vysokokvalitné, finančne dostupné, primerane vybavené personálom a malo by byť prístupné pre rodiny zo znevýhodneného prostredia.

Tieto politiky sa zaoberajú organizovaním systémov vzdelávania a odbornej prípravy, zdrojmi, ktoré majú školy k dispozícii, dostupnosťou, priestupnosťou a pružnosťou jednotlivých foriem vzdelávania. Zaoberajú sa aj rodovými rozdielmi, podporou detí zo znevýhodnených prostredí alebo detí s iným materinským jazykom. Politiky prevencie by mohli ďalej obsahovať:

2. Zvýšenie ponuky v oblasti vzdelávania poskytnutím príležitostí v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy po prekročení veku povinnej školskej dochádzky môže ovplyvniť správanie mladých ľudí a ich rodín a viesť k lepšej miere dokončenia vyššieho sekundárneho vzdelania.

3. Podpora politík na odstránenie segregácie a poskytovanie ďalšej podpory školám v znevýhodnených oblastiach alebo školám s vyšším počtom žiakov zo sociálno-ekonomicky znevýhodnených prostredí pomáha diverzifikovať ich sociálne zloženie a zlepšiť ponuky vzdelávania. Tým sa zlepšia študijné výsledky žiakov zo sociálno-ekonomicky znevýhodnených prostredí a zníži sa riziko ich predčasného ukončenia školskej dochádzky.

4. Zdôrazňovaním hodnoty jazykovej rozmanitosti a podporou detí s iným materinským jazykom, aby lepšie ovládali svoj vyučovací jazyk, prípadne materinský jazyk, ako aj podporou učiteľov pri výučbe detí s rôznymi úrovňami jazykových schopností sa môžu zlepšiť študijné výsledky detí z migračného prostredia a znížiť riziko ich predčasného ukončenia školskej dochádzky.

5. Zvýšením zapojenia rodičov, posilnením ich spolupráce so školou a vytváraním partnerstiev medzi školami a rodičmi sa môže zvýšiť motivácia žiakov na štúdium.

6. Zvýšením pružnosti a priestupnosti foriem vzdelávania (napríklad modularizáciou kurzov alebo striedaním školy a práce) sa podporujú najmä žiaci s horšími študijnými výsledkami a môžu sa motivovať, aby pokračovali vo vzdelávaní a odbornej príprave, ktoré sú lepšie prispôsobené ich potrebám a schopnostiam. Pomáha to zaoberať sa špecifickými rodovo podmienenými príčinami predčasného ukončenia školskej dochádzky, ku ktorým patrí skorý vstup na trh práce alebo tehotenstvo mladistvých dievčat. Okrem toho obmedzenie možnosti opakovať školský rok a poskytnutie pružnej individuálnej podpory namiesto toho sa spája s nižšou mierou predčasného ukončovania školskej dochádzky.

7. Posilnením vysokokvalitných foriem odborného vzdelávania a zvýšením ich príťažlivosti a pružnosti sa ohrozeným žiakom poskytujú vierohodné alternatívy predčasného ukončenia školskej dochádzky. Poskytovaním odborného vzdelávania a prípravy, ktoré sú dobre začlenené do celkových systémov vzdelávania a odbornej prípravy, sa ponúkajú alternatívne formy smerujúce k vyššiemu sekundárnemu a terciárnemu vzdelávaniu.

8. Posilnením prepojenia systémov vzdelávania a odbornej prípravy a zamestnania, aby sa zdôraznili prínosy dokončenia vzdelávania pre budúcu zamestnateľnosť. Toto by sa mohlo uskutočňovať formou stáží v rámci odbornej praxe alebo väčšieho zapojenia zamestnávateľov v školách a na vysokých školách.

2.2. INTERVENČNÉ POLITIKY sa zameriavajú na predchádzanie predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky zlepšovaním kvality vzdelávania a odbornej prípravy na úrovni vzdelávacích inštitúcií reagovaním na včasné varovné signály a poskytovaním cielenej podpory žiakom alebo skupinám žiakov, ktorým hrozí predčasné ukončenie školskej dochádzky. Týkajú sa všetkých stupňov vzdelávania, od vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve až po vyššie sekundárne vzdelávanie.

Na úrovni školy alebo inštitúcie odbornej prípravy sú stratégie proti predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky zakotvené v celkovej politike rozvoja škôl. Ich cieľom je vytvoriť priaznivé prostredie na učenie, zlepšovať kvalitu a inováciu v pedagogickej oblasti, posilňovať kompetencie učiteľov pri riešení sociálnej a kultúrnej rozmanitosti a rozvíjať prístupy zamerané proti násiliu a zastrašovaniu. Intervenčné politiky na úrovni školy alebo inštitúcie odbornej prípravy by mohli obsahovať:

1. Premenu škôl na vzdelávacie spoločenstvá založené na rovnakej vízii rozvoja škôl spoločnej pre všetky zainteresované strany, využívanie skúseností a vedomostí všetkých subjektov a zabezpečenie slobodomyseľného, inšpirujúceho a príjemného prostredia s cieľom podporiť mladých ľudí, aby pokračovali vo vzdelávaní a odbornej príprave.

2. Vytvorenie systémov včasného varovania v prospech ohrozených žiakov môže pomôcť pri prijímaní účinných opatrení skôr ako dôjde k problémom, žiaci sa začnú odcudzovať od školy, vyhýbať sa jej alebo predčasne ukončia školskú dochádzku.

3. Kontaktmi s rodičmi a inými mimoškolskými aktérmi, akými sú napríklad miestne komunitné služby, organizácie zastupujúce migrantov alebo menšiny, športové a kultúrne združenia, organizácie zamestnávateľov a občianskej spoločnosti, sa umožňujú holistické riešenia na pomoc ohrozeným žiakom a uľahčuje prístup k vonkajšej podpore, ktorú poskytujú napríklad psychológovia, sociálni pracovníci a pracovníci s mládežou, kultúrne a komunitné služby. Môže sa to uľahčiť zapojením sprostredkovateľov z miestnej komunity, ktorí dokážu podporiť komunikáciu a znížiť nedôveru.

4. Podmienkou úspešných opatrení na úrovni školy je podpora a posilnenie postavenia učiteľov pri ich práci s ohrozenými žiakmi. Počiatočné vzdelávanie učiteľov a neustály odborný rozvoj učiteľov a vedenia škôl im pomáha zvládať rozmanitosť v triede, podporovať žiakov zo sociálno-ekonomicky znevýhodnených prostredí a riešiť ťažké situácie pri vyučovaní.

5. Mimoškolské činnosti po škole a mimo školy a umelecké, kultúrne a športové činnosti môžu zvýšiť sebavedomie ohrozených žiakov a zvýšiť ich odolnosť proti ťažkostiam, s ktorými sa stretávajú pri učení.

Intervenčné politiky na individuálnej úrovni majú poskytnúť jednotlivým študentom, u ktorých existuje riziko odchodu zo školy, súbor podporných mechanizmov, ktoré možno prispôsobiť ich potrebám. Zameriavajú sa na osobný rozvoj s cieľom vybudovať odolnosť ohrozených študentov, ako aj na nápravu konkrétnych problémov, ktoré môžu byť sociálneho, poznávacieho alebo emocionálneho charakteru. Intervenčné politiky na individuálnej úrovni by mohli obsahovať:

1. Mentorským vedením sa jednotlivým žiakom pomáha pri prekonávaní špecifických akademických, sociálnych alebo osobných ťažkostí. Cielenú pomoc žiakom poskytujú často pedagogickí pracovníci, príslušníci komunity alebo ich rovesníci buď v rámci individuálneho prístupu (mentorské vedenie) alebo malých skupín (doučovanie).

2. Prispôsobenie vyučovania potrebám žiakov, posilnenie individuálnych učebných prístupov a poskytovanie podpory ohrozeným žiakom im pomáha prispôsobiť sa požiadavkám formálneho vzdelávania a prekonávať prekážky vytvorené vzdelávacím systémom a systémom odbornej prípravy, a môže tak prispieť k obmedzeniu možností opakovania školských rokov.

3. Posilnením usmerňovania a poradenstva sa podporuje výber povolania študentov, prechody v rámci procesu vzdelávania alebo zo vzdelávania do zamestnania. Znižuje sa nesprávne rozhodovanie na základe falošných očakávaní alebo nedostatočných informácií. Pomáha sa tým mladým ľuďom pri rozhodovaní v súlade s ich ambíciami, osobnými záujmami a talentom.

4. Zabezpečenie prístupu k primeranej finančnej podpore pre mladých ľudí, ktorých ekonomická situácia môže mať za následok predčasné ukončenie vzdelávania. Ak sa to bude považovať za vhodné, takáto podpora môže podliehať určitým podmienkam alebo byť spojená so sociálnymi dávkami.

2.3. KOMPENZAČNÉ POLITIKY sa zameriavajú na pomoc tým, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku, aby sa znova zapojili do procesu vzdelávania, pričom im ponúkajú spôsoby, ako sa znovu zaradiť do procesu vzdelávania a odbornej prípravy a získať kvalifikácie, ktoré im chýbali. Kompenzačné politiky by mohli obsahovať:

1. Úspešnými vzdelávacími programami tzv. druhej šance sa vytvárajú vzdelávacie prostredia, ktoré reagujú na osobitné potreby osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou, uznáva ich predchádzajúce štúdium a podporuje ich pohoda. Tieto programy sa od škôl líšia svojimi organizačnými aj pedagogickými prístupmi a často sa vyznačujú malými učebnými skupinami, individuálnou veku primeranou inovačnou výučbou a pružnými formami vzdelávania. Mali by byť podľa možnosti ľahko dostupné a bezplatné.

2. Je dôležité, aby sa poskytli rôzne možnosti návratu do procesu bežného vzdelávania a odbornej prípravy. Prechodné triedy so silným dôrazom na poradenstvo môžu pomôcť pri prekonávaní priepasti medzi predchádzajúcim zlyhaním v škole a opätovným zaradením do procesu bežného vzdelávania.

3. Uznaním a validovaním predchádzajúceho štúdia vrátane kompetencií dosiahnutých v procese neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa zvyšuje dôvera a sebadôvera mladých ľudí a uľahčuje sa ich návrat do procesu vzdelávania. Môže ich to motivovať, aby pokračovali vo vzdelávaní a v odbornej príprave, pomáha im to pri odhaľovaní ich talentov a pri lepšom výbere povolania.

4. V rámci cielenej individuálnej podpory sa spája sociálna, finančná, vzdelanostná a psychologická podpora určená mladým ľuďom, ktorí čelia problémom. Obzvlášť dôležitá je pre mladých ľudí nachádzajúcich sa vo vážnej sociálnej alebo emocionálnej situácii, ktorá im bráni pokračovať vo vzdelávaní alebo v odbornej príprave.